

Nové cesty vojenského tisku

Náčelník generálního štábu ozbrojených sil SSSR a zástupce ministra obrany maršál SSSR M. V. Zacharov odpověděl sovětským vojenským novinářům na některé otázky, spojené s úkoly tisku v armádě k objasňování a dalšímu rozvoji sovětské vojenské vědy.

Z odpovědí maršála Zacharova uveřejňujeme některé z hlavních myšlenek, které jsou důležité nejen pro práci redakčních kolektivů, ale i pro činnost našich velitelů, štábů, vědeckého aktivu vysokých a středních vojenských škol, vědců a specialistů v oblasti vojenství.

Vojenský tisk musí vojenským kádrům především pomáhat promýšlet principy řízení moderní vojenské výstavby a vyzbrojovat čtenáře vědeckými metodami k řešení všech jejich úkolů. Ve vojenském tisku by měly být uveřejňovány materiály, které se zabývají existencí těchto principů, ale i výsledky jejich praktického použití.

Jedním z velmi důležitých směrů tisku při propagaci vědeckých zásad řízení ve vojenství a jejich uvedení do praxe je systematický výklad vojenskopedagogických základů výchovy. Tisk musí odvážně, nové názory v oblasti vojenské pedagogiky a psychologie vyhmátnout a podporovat, k ověření (vyzkoušení) těchto otázek využít zkušených velitelů a politických pracovníků, stejně jako vědeckého aktivu vyšších a středních vojenských škol.

Vojenský tisk musí klást důraz na tvůrčí diskuse k vojenskoteoretickým problémům, na něž nejsou jednotné názory. Musí informovat čtenáře o nejdůležitějších vědeckých diskusích a konferencích, které se uskutečnily u vojsk, na školách, u vědeckých výzkumných ústavů a ostatních vědeckých institucí. Musí organi-

zovat diskuse a vědecké pohovory a k nim využívat velitelů, vědců a specialistů určitého vědního oboru.

Důležitý úkol tisku spočívá v tom, aby propagoval zkušenosti, uveřejňoval výsledky vědeckého výzkumu, které vyplývají z praktického prověření teoretických závěrů.

V řadě problémů může se objasňování nebo diskuse ukázat jako nedostačující. Diskuse často nemožou objasnit všechny otázky. I v tomto případě však je účelné zveřejňovat výsledky tvůrčích pohovorů a dovést je k logickému závěru. To není bezpodmínečně nutné prostřednictvím redakčních článků, k tomu můžeme uveřejnit stanovisko odpovědných vedoucích funkcionářů, nebo i vědecké referáty. Příslušná místa musí spolupracovat s orgány tisku, aby výměna názorů byla provedena k tvůrčímu konci.

Náš vojenský tisk, jeho kvalifikovaní autoři a spolupracovníci musí s větší iniciativou a vytrvale načatou věc dovádět do konce. Vedení GŠ bude účelné opatření tisku vždy podporovat, je připraveno pomoci při řešení každého problému a přispět k jeho objasnění.

Je důležité, že v našem tisku — zvláště

v časopisech — objevují se kromě teoretických a praktických materiálů k výstavbě armády i materiály, které vesměs zkoumají a objasňují problémy budoucího uplatňování vojenské vědy a vojenství.

Některí soudruzi, kteří se zabývají řešením praktických problémů, ztrácejí zájem o vojenskou teorii a nevidí užitek uveřejňování problematičtých vojenskoteoretických článků. Bez pochybnosti jsou v nepravu.

Nevěnujeme-li odpovídající pozornost otázkám vojenské teorie, nezaujímáme-li se o budoucnost a neuveřejňujeme-li perspektivní články, ochuzujeme sami sebe o potřebné vědecko-teoretické perspektivy.

Problémové články mohou být uveřejňovány ve vědeckoteoretických publikacích nebo vojenských časopisech. Autoři by měli nejen vyhledávat problematičtější otázky, ale také přesvědčivě ukazovat možné cesty k realizaci. Kdo — jestliže ne autor, který se problémem zabývá a který jej „prožívá“ — může jej všestranně zdůvodnit z teoretických, organizátorských, inženýrsko-technických, ekonomických a jiných stanovisek? Právě autor, jako specialista a zkušený člověk musí být s to dát podnět k přemýšlení a právě tak podnítit čtenáře a zainteresované složky a instituce k rychlému hledání reálné cesty k řešení.

K názorům o metodách a reálných opatřeních ke zvýšení působivosti uveřejňovaných článků můžeme říci, že štáb, oddělení, správa, organizace, vědecký výzkumný ústav, vojenská akademie nebo ústřední úřad, které jsou na věci bezprostředně zainteresovány, budou vždy ochotny poskytnout pomoc spolupracovníkům tisku.

Velmi důležité je, aby si příslušné instance všimly rozmanitosti uveřejňovaných problematičtých otázek a zabývaly se jimi, četly je, zpracovávaly hodnotné návrhy a pokyny a uskutečňovaly je v praxi.

Je žádoucí stanovit směrnici, že vedoucí zainteresovaných institucí a složek jsou povinni oznámit redakcím novin a časopisů konkrétní opatření v souvislosti s publikacemi v tisku.

Rozvoj vojenské vědy vyžaduje rozsáhlé informace o tom, co vyšlo ve vojenské literatuře a tisku ve vnitrozemí a cizině. Ústav pro vojenskotechnické informace informuje štáby, akademie, ústřední správy a vědecké výzkumné ústavy jen o vojenskotechnických dílech a člancích. V zájmu upevnění obranyschopnosti našich zemí je žádoucí, aby se naše vojen-

ské kádry obsáhle zabývaly složitými a rychle se vyvíjejícími procesy vojenského myšlení. Musíme velmi pozorně sledovat vývoj vojenského myšlení v cizině. Chtěl bych zde znovu zdůraznit, že je naléhavým úkolem důstojníků, obeznámit se včas s vědecky zdůvodněnými závěry a zevšeobecněními sovětské vojenské vědy. Hodně se právě v tomto ohledu dělá, přesto bychom neměli předpokládat, že je všechno v pořádku.

Válečné dějiny jsou součástí vojenské vědy. Opíráme-li se o zkušenosti z minulosti, především zkušenosti druhé světové války a poválečného vývoje vojenského myšlení a analyzujeme-li kriticky tyto zkušenosti, jedině potom můžeme rozpracovávat zdůvodněné závěry a návrhy pro naši práci v přítomnosti i budoucnosti. Praxí potvrzený leninský princip historické analýzy vývoje musí se stát ještě obsáhlejším základem vojenskoteoretické a propagandistické práce. A v této souvislosti mělo by se příznivě vyvíjet jednotné informační středisko. Muselo by se zabývat jak systematizací a publikací vojenskoteoretické a vojenskotechnické literatury, tak nových dokumentů a prací v oblasti válečných dějin a studiem minulých zkušeností.

Buržoazní tisk — zvláště americký — velmi podrobně pojednává o otázkách vojenské výstavby. Podniky dělají reklamu vlastní výzbroji, vydávají vlastní výrobky bez zvláštního zdůvodnění za nejlepší na světě. Přitom se často přeceňuje vojenská síla imperialistických zemí. Těmito publikacemi o vojenské technice chtějí vojenská novinářská USA především uvést v omyl své protivníky. Proto je velmi důležité při přípravě článku, který se opírá o zahraniční údaje, tyto materiály kriticky ohodnotit a použít je se znalostí věci.

Musíme se též všimnout toho, že v každé imperialistické zemi jsou oficiální a neoficiální názory na výstavbu ozbrojených sil a jejich použití ve válce. Ty oficiální názory jsou obsaženy v předpisech, návodech a projevech odpovědných osob a ty neoficiální v novinových člancích a literatuře. Proto je důležité je rozlišovat.

Tak např. americký teoretik A. Sewer-ski navrhuje Pentagonu ve své knize „Amerika je příliš mladá, aby zemřela“, vydatné před 2 lety, veškerou pozornost soustředit na vývoj kosmických a jiných do vzduchu vypouštěných sil a prostředků, a zastavit další zdokonalování pozemních sil. Kdyby měl náš tisk vydávat tyto názory za oficiální, byl by sovětský čtenář dezinformován. Pentagon podobné názory nepodporuje, v USA dochází k závědům ve zbrojení všech částí ozbrojených sil.

V posledních letech kladou v USA zvláštní zájem na vývoj pozemních ozbrojených sil.

Kromě toho nesmíme zapomínat, že některé materiály k vojenským otázkám uveřejňuje imperialistický tisk za účelem dezinformace. Články, které jsou věnovány tomu či onomu problému výstavby ozbrojených sil imperialistických zemí, musí být objektivní a ne objektivistické. V těchto článcích musí být načrtnut reálný obraz o stavu a vývojových tendencích imperialistických ozbrojených sil. Současně musí být odhaleny agresivní cíle závodů ve zbrojení. Tak jako velitel posuzuje protivníka před rozhodujícím zasazením k boji — reálně a všestranně, tak musí také autor přistupovat ke svojí práci.

Protivníka nesmíme ani přeceňovat ani podceňovat. Musíme najít rozumný střed, který umožní vytvořit si správnou představu o pravděpodobném protivníkovi. K tomuto účelu musí být v článku analyzována ta či ona buržoazní vojenská teorie a její slabé a silné stránky. Taková analýza umožní lépe rozeznat, co odpovídá charakteru moderní války a co je dobrodružné, popř. co slouží dezinformaci a klamání.

Naše vojenské kádry, které analyzují názory buržoazních teoretiků, musí vždy vycházet z požadavků marxisticko-leninské

metodologie a neustále si uvědomovat stranickost a třídní charakter tisku.

Vědecké řízení práce je příkaz doby. Jen při plánovitém uplatňování vědeckých a technických výsledků je možné vysoké tempo vědeckého pokroku.

Jak je účelné přenést zásady vědeckého řízení práce také na udržování, ošetřování a používání vojenské techniky, to můžeme vidět na příkladu síťového plánování. V moderních podmínkách není velitel, inženýr, technik apod. s to přijít na jediné správné rozhodnutí, nechá-li se vést jen intuicí, přibližnými výpočty a zkušenostmi. Záleží na přesných matematických výpočtech se zřetelem na technické a materiální prostředky.

Perspektivně by mělo přihlížet použití síťových grafů k organizaci vyučovacích procesů na vojenských učilištích a u vojsk při spravování technických bojových prostředků.

Zde se naskýtají rozsáhlé možnosti pro vojenský tisk. Záleží na tom, objasňovat čtenáři vědecky, ale populárně výhody nových metod organizace práce a uveřejňovat zkušenosti od útvarů, které používají nových metod.

Tisk musí směřuji vysvětlovat a řešit problémy, které přináší doba.

Ze zahraničních pramenů upravil
podplukovník Josef HEKL